

ВЫПУСКНІК-2024
4

У ДЗЕНЬ СЛАВЯНСКАГА ПІСЬМЕНСТВА...
7

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

28

МАЯ 2024 г.

АЎТОРАК

№ 102 (30236)

ЗВЯЗДА

«ВІЗІТ ДЭЛЕГАЦЫІ АЛТАЙСКАГА КРАЮ СТАНЕ ПУНКТАМ АДЛІКУ ДЛЯ АКTYBІЗАЦЫІ СТАРЫХ І СТВАРЭННЯ НОВЫХ АДНОСІН»

Прэзідэнт расказаў, на якія кірункі трэба зрабіць акцэнт

Дэлегацыя паміж Мінскам і Барнаўлам — больш за чатыры тысячы кіламетраў. Але гэта не перашкода для плённага супрацоўніцтва. Пацверджанне — візіт у Беларусь дэлегацыі Алтайскага краю на чале з губернатарам Віктарам Таменкам. Па традыцыі ключавое мерапрыемства ў насычаным графіку дэлегацыі — сустрэча з Прэзідэнтам Беларусі Аляксандрам Лукашэнкам.

Вітаючы гасцей, кіраўнік дзяржавы заўважыў, што Алтайскі край вельмі блізкай Беларусі па духу. Гэты рэгіён на правым беразе жытніцы Сібіры, адным з самых буйных аграрных рэгіёнаў Расіі. «Па аб'ёмах намалочанага збожжа, у першую чаргу высокакачэснай пшаніцы, вы ўваходзіце ў першую дзясятку рэгіёнаў Расійскай Федэрацыі. Я ўжо не кажу пра грэчку, па якой вы прэчаныя лідар мінулага года з урадкавым зьместам мільён тон. Нам трэба звярнуць увагу на гэта. Калі нам трэба будзе добра грэчка, мы можам не дазакіліць. Хоць мы спрабуем у нашым краі, дзе не вельмі апрацоўвалі яе, спрабуем забяспечыць свае патрэбы ў Беларусі», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Для Віктара Таменкі Беларусь — краіна ўвогуле родная, на што звярнуў увагу кіраўнік дзяржавы. Маці губернатора Алтайскага краю з Беларусі, з-пад Мазыра. «Вы пабылі на зямлі прадкаў, пагутарылі са сваякамі. Гэта вельмі важна, акрыліце, у любым выпадку настрой павышае значна», — сказаў Прэзідэнт. — Сьладзюся, гэты візіт дэлегацыі пераадолець некаторыя адставанне ва ўзаемным гандлі і стане пунктам адліку для актывізацыі старых і стварэння новых партнёрскіх адносін».

У 2023 годзе тавараабарот паміж Беларуссю і Алтайскім краем склаў 108,2 мільёнаў долараў. Аляксандр Лукашэнка акрэсліў шэраг кірункаў, якія ў перспектыве могуць павялічыць гэтыя паказчыкі.

ПЕРШАЕ ПАСТАЎКІ СЕЛЬГАСТЭХНІКІ

«На васькіх палях сёння ўжо працуюць тысячы нашых трактароў і камбайнаў «Палессе». Гатовы забяспечыць патрэбы краю ў запатрабаваных і сэрвісных абслугоўваньні, уключваючы навуцнае персаналу. Мы гатовы паставіць вам найноўшую тэхніку для уборкі траў, уборкі кукурузы (я маю на ўвазе камбайны), а таксама новыя трактары «Беларусь», — зазначыў беларускі лідар.

СТАР. 2

ТАМ, ДЗЕ ПАЧЫНАЕЦЦА РАДЗІМА

Камандаванню, асабоваму складу, ветэранам аргану пагранічнай службы Рэспублікі Беларусь Павежаны таварышы!

Віншую з прафэсійным сьвятам — Днём пагранічніка. Недаткальнасьць граніцаў дзяржавы — найважнейшая ўмова захаваньня яе суверэнітэту, незалежнасьці і тэрытарыяльнай цэласнасьці, а іх абарона — справа гонару, патрыятычнага абавязку і асабліва адказнасьць перад народам для кожнага воіна ў зьзялай фуражцы.

У нашай краіне створана сучасная, мабільная, добра аснашчана, прафэсійная пагранічная служба, якая штодзень аператыўна рэагуе на ўсе зьнешнія выклікі і пагрозы, эфэктыўна вырашаючы задачы па ахове Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь і забяспечваючы нацыянальнай бясьпекі.

Напярэддні святкавання 80-годдзя вызваленьня Беларусі ад нямецка-фашыскай заакупкі мы асабліва славім герояў Вялікай Айчыннай вайны.

Беражліва захоўваем памяць аб стойкасьці і мужнасьці пагранічнікаў, якія першымі ўсталі на шляху ворага і аддалі свае жыцці за нашу светлую будучыню. І так павіна быць заўжды.

Перакананы, што вы сёння маеце ўсе неабходныя веды, уменні і сродкі, каб пры любых умовах даць жорсткі адпор парушальнікам нашай граніцы і надзейна абараніць мір на роднай зямлі.

Асаблівыя словы падзякі і пажаданні здароўя і даўгага лета ветэранам, якія прысьвяцілі найлепшыя гады жыцця абароне рубяжоў Айчыны.

Жадаю ўсім асабоваму складу і васьмым сем'ям, ветэранам аргану пагранічнай службы мірнага неба, шчасця, дабрабыту і новых дасягненьняў у службе на карысьць нашай Радзімы.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

Пагранічнік. У гэтым слове многае: і гераізм воінуў у гады Вялікай Айчыннай, і штодзённая служба, нялёгкае і адказнае, і волькі гонар. Абараняць рубяжы Радзімы штодзённа, кожную гадзіну і кожную хвіліну — справа спраўдзёных мужчын. Хутчэй за ўсё, менавіта такі словы гаворыць маёр Анатоль ВАЎВЮДКІН свайму малодшаму ўнуку Сцяпану. А расказаць афіцэру, які ў свой час зьмяіў пасаду на чынальнай заставе, ёсьць што: на граніцы ён праслужыў больш за 20 гадоў.

ЦЫТАТА ДНЯ

Юрыі МІКУСКУ, дырэктар Рэспубліканскага Інстытута кантролю ведаў:

«Тыя, хто не змог прыйсьці на ЦЭ ці ЦТ на ўважлівыя прычыны ў асноўныя тэрміны, моцна падаць заву для ўдзелу ў іспытах у рэзервовыя ані. Пры гэтым, калі казаць аб ЦТ, рашэньні будуць прымаць камітэі, іх будзе шмат. Калі казаць пра ЦЭ, то там работа будзе праводзіцца праз адрозьненні адукацыі, праз узраўнаваньне разам з ВНУ. Прэзідэнтны на здох вытраваньні ў рэзервовыя тэрміны зьмяі спіс не абмежаваны. Вядома ж, найперш саорка ідзе пра здароўе. Або ты не змог прыйсьці з-за таго, што хварэў, або ты прыйшоў, але захварэў. У гэтым выпадку павіна быць медыцынская даведка, павіна быць нейкія важкія прычыны адсутнасьці. Таксама прычынай можа быць удзел у міжнароднай алмпіядзе, дзе ты прадстаўляў краіну, ці ў нейкіх спартыўных спаборніцтвах. Можна быць шмат прычын, жэсьці шматграннае, і камітэі з-та ўсё разьдэляе ў індывідуальным парадку».

Узаемадзейнне

САЮЗНІЦТВА, ЗАСНАВАНАЕ НА СЯБРОЎСТВЕ

Старшыня Палаты прадстаўнікоў Ігар СЕРГЕЕНКА правёў сустрэчу з паслом Расіі ў Беларусі Барысам ГР'БІЦКО-ВІІМ. Ён звярнуў увагу на павышэнне ўзроўню саюзніцкіх адносін, разьвіццё дамоўленасці паміж Беларуссю і Расіяй, што пацверджана пастаянным узаемадзейннем нацыянальных лідараў. Аб гэтым сведчыць і надыўні ардыёны візіт Прэзідэнта Расійскай Федэрацыі Уладзіміра Пуціна ў нашу краіну.

«ТРЭБА РУАЦЦА НАПЕРАД, РЭАЛІЗОВАЦЦА ПРАПАНОВЫ»

«Адбыліся перагаворы практычна па ўсіх кірунках: пачынаючы ад бясьпекі, што сёння немагчыма, заканчваючы вырашэннем канкрэтных эканамічных пытанняў, канкрэтных эканамічных праграм, выпрацоўкай тактыкі сумесных дзейнаў працэсаваня сучасным выклікам і пагрозам, — канкрэтызаваў Ігар Сяргееў. — Нявырашаных пытанняў, які было сказана, у нас няма».

СТАР. 2

Усе пытанні вырашаюцца. Па-іншаму, напэўна, і не можа быць паміж людзьмі, якіх звязваюць не толькі сумесныя эканамічныя праекты і пытанні бясьпекі, але і сямейныя, свацкія сувязі».

Спікер указаў на высокую інтэнсіўнасьць узаемадзейнень Беларусі з канкрэтнымі рэгіёнамі Расійскай Федэрацыі. «І самае галоўнае, што яна напэўна канкрэтнымі дамоўленасцямі, якія рэалізоўваюцца, — падкрэсьліў ён. — Аб гэтым сведчыць рост гандлёва-эканамічных адносін у канкрэтных лічбах, запатрабаванасьць узаемнай прадукцыі, запатрабаванасьць камплектуеццаў. Зразумела, што парламентарны ў гэтую работу пасвячаны».

Па словах Ігара Сяргеевіча, дэпутаты Палаты прадстаўнікоў новага склікання рыхтуюцца да першай сесіі сумеснай сустрэчы са сваямі расійскімі калегамі. Па папярэдніх даных, на 17 чэрвеня ў Мінску запланавана пасяджэньне сесіі Парламенцкага Сходу Саюза Беларусі і Расіі. «Упэўнены, мы дакладна зацвердзім усё камісіі, абміжруем тэма пытанні, якія сёння можна вырашаць сіламі і матэрыяламі парламентарнаў», — адзначыў Старшыня Палаты прадстаўнікоў.

СТАР. 2

Духовны свет

ПАД ЗАСТУПНІЦТВАМ ПЯТРА І ПАЎЛА

Помнік не толькі архітэктуры, але і царкоўнай гісторыі... Гомельскія кафедральныя Свята-Пятра-Паўлаўскі сабор, што аб'ядноўвае ўсіх праслаўленых гэтай тэрыторыі, сёння адзначае 200-годдзе з моманту асьвячэння.

ЗНАКАМІТЫ ПОМНІК АРХІТЭКТУРЫ КЛАСІЦЫЗМУ

Адзін з самых велічных праваслаўных храмаў Беларусі, адзін з наймоцнейшых архітэктуры зрлага класіцызму, які захавався да нашых дзён. Так ва ўсіх даведаў прадстаўляюць Гомельскі сабор. Гісторыя яго будаўніцтва звязана з іменем графа Мікалая Румянцава. У 1797 годзе ў спэцыяльную ад баяў яго даста-

ліся гомельскія ўладанні. Мікалай Пятровіч — міністр замежных спраў Расійскай Імперыі — вырашыў уважэваць памяць аб сваім бацьку Пятру Аляксандравічу Румянцаве-Задунайскім і пабудавалі ў Гомелі храм у гонар сьвятага апостала Пятра.

Новую царкву меркавалася ўвесьці замест перанесенай на могілкі Праабражэнскай. Граф Румянцаў марыў аб класічным па архітэктурнай саборы, які павінен быў нагадаваць адначасова Кананскі ў Пецярбургу, царкву сьвятой Жэнеўеўы ў Парыжы і сабор сьвятога Паўла ў Лондане. У асабістай задуманьні ў жыццё вядомы англіійскі архітэктар, вядучы дойд-лі Гомельскага мейнста Джон Кларк. Па благаславеньне на будаўніцтва храма граф

Мікалай Румянцаў звярнуўся да архіепіскапа Магілёўскага Варлаама (Шышацкага).

СТАР. 7

ШТО ЁЎ СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Рост кошту жыцця стаў сур'ёзнай праблемай для амерыканцаў

Значны рост кошту жыцця цыпер з'яўляецца праблемай для амерыканцаў. Пра гэта Financial Times заявіла міністра фінансаў ШША Джэкет Елен. Кіраўнік Міфрдына адзначыла, што амерыканцы «супаюцца з такімі праблемамі пры куплі прадуктаў, пры ўнясенні арэнднай платы, у выпадку больш высокіх працэнтных ставак па іпацэцы для малодзых людзей». Паводле яе слоў, адбылося «істотнае павышэньне цэн за адносна кроўкі перыяд часу», што адбываецца на ўзроўні жыцця амерыканцаў. Які адзначае выданне, такая сытуацыя падтрымае дэсэр да цыперскай амерыканскай адміністрацыі. За апошні некалькі гадоў індэкс спажывецкага цэн у ШША павялічыўся больш як на 19 працэнтаў, пры гэтым найбольш значна вырась кошт такіх прадметаў першай неабходнасьці, як прадукты харчаваньня і бензін.

Дзейны прэзідэнт Лівы перамог на выбарах кіраўніка дзяржавы

Гітанас Наўседа атрымаў перамогу ў другім туры выбараў кіраўніка дзяржавы, набравшы 74,43 працэнта галасоў. Пра гэта сведчыць звесткі галюўнай выбарчай камісіі краіны, паведамляе ТАСС. Пасля падліку галасоў на ўлік 1895 выбарчых участкаў яго саперніца — прэм'ер-міністр Лівы Інгрыда Шыманіца — атрымае 24,06 працэнта галасоў. Яна ўжо прызнана сваёй

паражэньне і павіншавала Наўседа з другім тэрмінам на пасадзе кіраўніка дзяржавы. Паводле інфармацыі партала нацыянальнага літоўскага радыё, Шыманіца звярнула да работ у якасьці прэм'ер-міністра. У Лівіе кіраўнік дзяржавы абраецца прамым тым самым галасаваннем на глыб гадой.

Дэманстрацыі салідарнасьці з Палесцінай прайшлі па ўсёй Еўропе

У сталіцы Швецыі Стакгольме пратэстоўцы прайшлі маршам да Палестова Ізраіля. Дэманстранты скандзіравалі лозунгі, у тым ліку «Свабода Палесціне», паведамляе агенцтва Anadolu. Пратэстоўцы выказалі патрабаванне аб прызнанні нападў Ізраіля на сектар Газа ваячымі злачынствамі, а таксама заклікалі арыштаваць прэм'ер-міністра Ізраіля Беньяміна Нетаняху як ваеннага злачынцу. У сталіцы Ірландыі працягнулі пратэстаўніцкія пратэсты студэнтаў Універсітэцкага каледжа Дубліна. Удзельнікі акцыі сабраліся на месце насураць кампуса. Тут ужо 16-ы дзень існуе лагэр, створаны ў падтрымку Палесціны. Навуанцыя заявілі, што будучы тут заставацца да таго часу, пакуль навуальная ўстанова не разрэшыць ус сувязі з Ізраілем. Дэманстрацыя салідарнасьці з Палесцінай прайшла і ў Берліне. Больш чым праз месяц апыўнасьцілася пачатку канфлікту шырокай тэрыторыі Газа пачаўся ў руінах на фоне разбураўняльнай блакады харчаваньня, чыстай вады і лекаў. Ізраіль абнавачваецца ў генацідзе ў Міжнародным судзе, які даручыў Тэль-Авіву не дапускаць зьдзяйсненьняў яго войскамі актаў генацыду і забяспечыць дастаўку гуманітарнай дапамогі грамадзянскаму насельніцтву ў сектары Газа.

КОРАТКА

• Парламенцкая дэлегацыя Беларусі на чале са Старшынёй Савета Рэспублікі Наталіяй Качанавай зьдзяйсніла візіт у КНР.

• Улетку ў Беларусь панаўца аздараваць больш за 390 тыс. дзяцей.

• На бізнэс-форуме «Беларусь — Чуньцзінь» які адбыўся ў КНР 24 мая, падпісана 13 пагадненьняў аб супрацоўніцтве і камерцыйных кантрактаў на пастаўку мясной і малочнай прадукцыі, кандытарскіх вырабаў на агульную суму каля \$31 млн.

У сезон

ЧЫСЦІНЯ — ЗАЛОГ ЗДАРОЎ'Я

Як мыць садавіну, гародніну і зеляніну, каб не атруціцца, раіць валеолаг

Для наступнаўкаў лета — бласлаўная пара канікулаў, для бацькоў выпускнікоў — нервовыя дні пастануленьня ў сярэдзі і вышэйшай навуальнай установы, для работнікаў турыстычнай сфэры — няпрэсты час «працоўных зьдзяйсненьняў», а для медыкаў — сезон харчовых атручваньняў. І на гэтым апошнім вызначаным доўгачаканана лета спынімся падрабязней. З год у год з прыходам цягла ўрачы фіксуюць рост колькасьці пацыентаў з праблемамі страўнікава-кішчанага тракта, выкліканымі зьдзяйсненьнем харчаварных бактэрыяў. І гэтай тэмай нярэдка — дрэнна вымытая садавіна, гародніна і зеляніна.

Сезон клубніц распадаецца, і вельмі важна навуальна мыць гэтыя ягады правільна.

СТАР. 8

— Сякноты перыяд звязаны з павышанай актыўнасьцю харчаварных бактэрыяў і мікраарганізмаў, — тлумачыць валеолаг УАЗ «27-я гарадская паліклініка» г. Мінска Лілія КАЦЕР. — Таму да прадуктаў харчаваньня, правільна пільны іх набыццё і спажываньня, умоў і тэрмінаў захоўваньня важна правільна уважлівасьць. Бо атручэньне здольна сур'ёзна сапсаваць адначынак, жага ўсе мы чакаем цэлы год.

Ідзе падпіска на «Звязду» на ІІІ квартал і ІІ паўгоддзе 2024 года
Мы аб'яцаем ня сумны час з любімай газетай.
ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

Падзея

СВЯТЫ І АБАВ'ЯЗАК

Тысячы маладых людзей па ўсёй краіне прынялі Ваенную прысягу

Урачыстыя мерапрыемствы, прысвечаныя паводле да Ваеннай прысягі новага папаўнення, у суботу прайшлі ў злучэннях і ваенных частках Узброеных Сіл Карэспандэнт «Звязда» не так даўно сам стаў у страі салдат і прымаў удзел у гэтым святым ваенным рытуале. Цяпер жа наведваў 72-і гвардзейскі Аб'яднаны навуцальны цэнтр падрыхтоўкі прапаршчыкаў і маладых спецыялістаў у якасці журналіста. Тут ва ўрачыстай і ў той жа час гуллівай абстаноўцы Ваенную прысягу прынялі каля 2,5 тысячы чалавек. Больш за дзесяць тысяч бацькоў прыехалі ў Барысаўскі раён, каб падтрымаць сваіх сыноў — сапраўдных патрыётаў і абаронцаў Айчыны.

«БЫЦЬ ГОДНЫМ ПАМ'ЯЦІ ГЕРОЯЎ»

Для кожнага ваеннаслужачага навуцальнага цэнтра прыняцце Ваеннай прысягі — гэта святочны дзень. Пасля завяршэння рытуалу ім было дадзена першае сутачнае завальненне. Акрамя таго, сваімі ваеннаслужачымі змаглі сустрэцца з камандаваннем ваеннай часткі і атрымаць адказы аб навуцальным працэсе, праходжанні службы, азнаёміліся з побытам салдат, наведвалі развіццёвыя казармы, сталовыя, навуцальныя корпусы, клубы, спартыўныя галерэі.

Кажучы аб Ваеннай прысязе, **міністр абароны Віктар ХРЭНІН** называе яе не толькі прыгожым ваенным рытуалам, але і важнай вольгай у жыцці кожнага мужчыны. «З гэтага моманту хлопцы становяцца паўнапраўнымі і паўнапраўнымі абаронцамі нашай Радзімы. Час, у які трэба будзе ім служыць, няпроста, але, як сказаў кіраўнік дзяржавы, «час выбару наш». Нашы бацькі, дзяды, прабеды адстаялі, самі жа захавалі і перадалі нашай галавой. Сёння гэты абавязак ляжыць на нашых плячах, на плячах гэтых маладых хлопцаў. Наперадзе іх чакае інтэнсіўная, насычаная баявая вучоба».

Міністр абароны адзначыў, што ў цэнтры перадавання падрыхтоўка ваенскаму. Цяпер больш увагі аддаецца менавіта практычным заняткам. «Як патрабуе наш Галоўнакамандуючы, менш стала муштры. Мы ўдзяляем асаблівае ўвагу такім прадметам на вучыцца, як агнявая падрыхтоўка, ваджонне, інжынерная, тактычная падрыхтоўка, ваенная медыцына. Самае важнае — цяпер ваеннаслужачым будучы сапраўдны прафесіяналы і інструктары, якія прайшлі падрыхтоўку ў Расійскай Федэрацыі. Ваеннаслужачым будучы вучыць таго, што сапраўды неабходна для надзейнай абароны сваёй Радзімы», — адзначыў кіраўнік ваеннага ведамства.

Міністр абароны выказаў удзячнасць бацькам, чые дзеці прынялі Ваенную прысягу. Паводле яго слоў, сёння маладых людзей не трэба пераконаваць у ваджонне абароны нашай Радзімы. «Мы бачым і адчуваем, наколькі наша грамадства стала больш згуртаваным, наколькі людзі разумюць, чым з'яўляецца іх абавязак перад Айчынай. Вядома, многія бацькі хваляюцца, але хвалюванне хутка зменіць паніццё гонару

за сваёй сям'яй. Наша заданне — навуцчы іх, каб потым умяжамы і адужылі, здаровыя, прафесіяналы, зорныя дамою, каб пры неабходнасці яны змаглі змаглі стаць на абарону нашай Радзімы», — уступіў Віктар Хрэнін.

Сёлета наша краіна адзначае вялікі юбілей — 80 гадоў з дня вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. «Прыняцце Ваенную прысягу, учаранняя хлопчыкі ўзялі на себе абавязак самааддана абароны незалежнасці, тэрытарыяльнай цэласнасці і канстытуцыйнага ладу Рэспублікі Беларусь. Абаранчыце тое, што перадалі нам нашы гераічныя продкі, абараніўшы нашы зямлі ў гады ваеннага ліхалецця. Быць годным памці герояў — значыць надзейна абаронца сваёй краіны», — адзначыў кіраўнік абароны нашай Радзімы. Час, у які трэба будзе ім служыць, няпроста, але, як сказаў кіраўнік дзяржавы, «час выбару наш». Нашы бацькі, дзяды, прабеды адстаялі, самі жа захавалі і перадалі нашай галавой. Сёння гэты абавязак ляжыць на нашых плячах, на плячах гэтых маладых хлопцаў. Наперадзе іх чакае інтэнсіўная, насычаная баявая вучоба».

Абарона Айчыны — святы абавязак грамадзяніна Рэспублікі Беларусь. «Так было і будзе заўсёды. Беларуская армія сёння мае ўсё неабходнае для абароны сваёй краіны. Яна мабільная, абсталяваная самымі сучаснымі ўзбраеннямі і ваеннай тэхнікай. Але галоўнае каштоўнасць — гэта людзі, якія добраахвотна выконваюць свае абавязкі. Хлопцам трэба, як патрабуе наш Прэзідэнт, рабіць сваю справу. Перш за ўсё — гэта інтэнсіўная і насычаная баявая вучоба, удзел ва ўсіх значных мерапрыемствах баявой, аператыўнай падрыхтоўкі як у нашых Узброеных Сілах, так і ў рамках Арганізацыі дагавора аб калектыўнай бяспецы», — размоваў генерал-лейтэнант.

ЯНА СКАЗАЛА «ТАК!»

Прыняцце Ваеннай прысягі — не толькі адказнае, важнае, але і вельмі кранальнае мерапрыемства. Гэта пацвярджаюць шчырыя слёзы маці і мужныя ўчыны іх сыноў. Так, **ваеннаслужачы 1-й роты новага паўнапраўнага гвардыі Мікіта АСПІА** прыняў прысягу на каленкі хвіліна да цырымоннай прыняцця Ваеннай прысягі зрабіў прапанову рукі і сэрца сваёй даччы Анастасіі. Мікіта Аспіаў скончыў Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П. М. Машэрава па спецыяльнасці «Прыкладны механізм». Пасля чаго паўночнай шэрагі Узброеных Сіл нашай краіны. «З Анастасіяй мы пазнаёміліся на дні нараджэння ў

агульнай сямброўкі, сустракаем ужо чатыры гады. Ідэя зрабіць прапанову рукі і сэрца ўзнікла раптоўна. Калі прызвалі, я падумаў: прысяга бывае раз у жыцці — і гэта будзе сама прыдатны і рамантычны момант», — падзяліўся малады чалавек.

«Я не чакала, што гэта будзе адзіная менавіта сёння», — прызналася Анастасія Масько. — Так шмат людзей выклікае... У тэорыі я меркавала, што такое можа здарыцца, бо да яе яшчэ ўсё ішло. Але носіць службу па гонары. Кроўка-мільгародкі. Пасля адпраўкі на размеркаванні быў прызваны ў армію. «Трапіў у армію з добрым, выдатным настроем. Вядома, сумою па сямлі. Волнага час дастаткова, каб стэлефанавалі і пагаварылі. Пасля праходжання тэрміновай

АД СЭРЦА МАТУЛІ

Маці ваеннаслужачага 59-й школы падрыхтоўкі спецыялістаў Лілія ЗІНКЕВІЧ ад імя ўсіх бацькоў павіншавала ваенскаму, які прыняў Ваенную прысягу. «У гэты выдатны дзень вы далі абяцанне цэлай краіне», — падкрэсліла яна, звяртаючыся да новага паўнапраўнага. — Гэта важны і значны ўчынак, варта сапраўдных мужчын. Я ад імя ўсіх маці жадаю вам неслі службу па гонары. Няхай гэтыя дні ў шэрагах Узброеных Сіл запамінацца і адаб'юцца ў вашай памяці толькі добрымі ўспамінамі. Нашы матчыны сэрцы як ніколі перапоўнены хваленнем, пацвярджаю гонар, адказнасць за вас. Цяпер вы становіцеся апорай мірнага жыцця нашай дзяржавы, нашай любімай Рэспублікі Беларусь. Мы спадзіваем і ўпэўнены, што за адрэчаны час вы сфарміруеце мужчынскі характар. Не забывайце аб адказнасці перад тымі, каго вы прызваны абараняць».

ШЧЫРЬЯ ПАЧУЦЦІ

У саплат ужо завяршыўся этап пачатковай ваеннай падрыхтоўкі, усе ваеннаслужачыя

службы плану працаваць, трэба ж сям'ю забяспечыць», — распусціў ён.

«Адукацыя, вядома, было нялёгка, — адзначыла яго жонка Кацярына Забаўская. — Але мы справіліся з гэтым і лічым, што сапраўды мужчына павінен прайсці праз ваенную школу. Мы ўпэўнены, што Алеў усе пераадолае. Тут ён асабліва прэфесію кухарка».

Маладыя людзі ажаніліся тры гады таму, выконваюць трохгадовую варту Ульяну. Па словах Кацярыны, Ульяна вельмі сумою па бацьку. «Стэлефануюцца, калі ёсць вольны час. Будзем прыязджаць часцей», — дапоўніла Кацярына Забаўская.

Маці ваеннаслужачага Папіну Забаўскую перапаўнае паніццё гонару за сына. «Гонар, што мой сын трапіў менавіта ў гэтую ўзровеньна-каваліцкую частку. Кожны хлопец павінен прайсці праз ваенную службу. Дзякуючы нашаму Прэзідэнту ў нас частае, мірнае неба над галавой. Мамам не трэба баяцца адпуску сваёй сям'ю ў армію», — падкрэсліла жанчына.

Ваеннаслужачы 320-й школы падрыхтоўкі спецыялістаў інжынерных войскаў і войскаў РХБ абароны, **ВПС і войскаў СПА гвардыі радавы Данііл СІНІЦКІ** па прызыву тры гады прапрацаваў у ўнутрынапрамысловым прадпрыемстве «А1». «Да прызыву працаваў на Ваенную прысягу не адзін дзень, а ўвесь год. Сёння ж я стаю сярод іх, і мне перапаўнае паніццё гонару. Бачу, як змяняецца служба знутры. Я сказаў наш Прэзідэнт, менш муштры — больш практычнай падрыхтоўкі. На працягу ўсяго аднаго месяца мы не толькі падрыхтава-

Сям'я Марозавых.

ліся да прыняцця Ваеннай прысягі, але і паспелі з'ездзіць пацыты разы на палгон. Увечыні тэхніку, настраіліся з узраўненнем, кідалі гранаты. Радуе, што нас рыхтуюць неапарна на сваёй спецыяльнасці. Тут створаны ўсе ўмовы для падрыхтоўкі якасных спецыялістаў. Час неспакоіны, і мы павіны быць гатовыя да ўсяго», — пераказвае хлопец.

Ваеннаслужачы 12-й школы падрыхтоўкі спецыялістаў падраздзяленняў сувязі гвардыі радавы **Георгій СУРЫН** прыняў прысягу, што перад прыняццем Ваеннай прысягі крыху хваляваўся. «Вельмі рады, што ў гэты вольны і адказны дзень мяне прыхвэлі падтрымаць сям'ю блізкіх людзей. Нарэшце мы зможам убачыцца ўжывою, пагуляць. Гэта, бясспрэчна, не параўнаецца са звычайным тэлефонным званком. З нецярпеннем чакаю новай цікавай заняткі», — адзначыў Георгій.

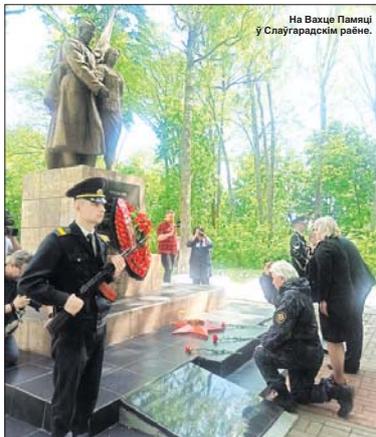
«Мне перапаўнае паніццё эмоцый», — распавядае Георгій Міхайлаў Сурын. — Гэта, у першую чаргу, адзіленне, што сыну тут вельмі падбаецца. Другое — гонар за сына, падзяка за прадастаўленую магчымасць паступаць і навуцчыцца прымаць правільныя рашэнні. Служба ў войску — гэта міжва, пасля перацяжэння якой ён як мужчына пачне самастойна прымаць правільныя рашэнні. Я як бацька заўважаў перамены ў лепшы бок. І гэта радуе».

Ваеннаслужачы 2-й роты новага паўнапраўнага 3-й гвардзейскай школы падрыхтоўкі спецыялістаў танкавых і артылерыйскіх падраздзяленняў механікаў **Кірыла СМАХОДНІК** артылерыйскай установай гвардыі радавы **Герой МАРОЗАУ** да прызыву скончыў БНТУ па спецыяльнасці «Горны інжынер-башахёр». За час службы стаў больш дысцыплінаваным, пачаў панаімаць гледзець на многія рэчы. Паводле яго слоў, памяліся погляды на зносіны ў калектыве. Герой зраўнуе, што такое сапраўднае сямброўства, сумленнасць.

«За месяц разставання сын змяніўся, — заўважае бацька Герой Андрэй Марозаў. — Адрозна заўважна выпраўка. Ён стаў больш падлігнутым, погляд — упэўнены. Яму вельмі памае ваенная форма. Хоўнаца, каб сын цяпер і паважва сямброўку, калектыву і камандаванне».

Маці Героя, Аля Марозава, вельмі ганарыцца сынам. Ён умяжамы і стаў сапраўдным абаронцам Радзімы. Як і ўсе тым, хто вымаў у суботу ўрачыстыя ўсе тым Ваеннай прысягі.

Данііл ІМЯЛЬНІЦКІ, фота аўтара.

На Вахці Памці ў Слаўгарадскім раёне.

Вахта Памці — 2024

Без звестак каля 10 генералаў Чырвонай Арміі. І чалак — на чабе 20-га стралковага корпуса на штаб з генералам Сіпчанам Яроміным. Месяца дагэтуль не знойдзены. Як жа Мікалай Барыска, афэктываў № 1 для пошукавай — Александрыйка-1, Александрыйка-2, Гіжэнка. Тут яшчэ доўга прыдзецца працаваць. Трэба зрабіць усё, каб вярнуць салдат у вайну.

І адны раскопкі не праводзіцца без удзелу прадстаўнікоў 52-га асобнага спецыялізаванага пошукавага батальёна Чырвонай арміі Рэспублікі Беларусь. Камандзір рэканструкцыйна-пошукавага ўзвода 1-й спецыялізаванай пошукавай роты батальёна лейтэнант Іван ГАУРЫЛЕНКА падкрэслівае, што галоўнае ў пошукавай рабоце — уважачанне памці абаронцаў Айчыны і ахвар фашызму. Жэгоны і спадарожныя прылады, знойдзеныя на месцах былых баёў, даюць магчымасць даведацца імя баіцы, — кажа ён. — Адрэагуюцца месцы, дзе ўжо праведзена разведка і ўсё упэўнена, што трэба капаць. Мы адзіныя ў краіне мае права на правядзенне пошукава-палявых работ. Узровеньнаем у раскопках, забілеваннем кантроль як за ходам работ, так і за захаваннем тых прадметаў, якія знойдзены. Працуем згодна з інфармацыйным лістам, які складваецца на аснове звестак, атрыманых ад звычайных грамадзян і членаў пошукавых клубав».

Танніцы супрацьтанкавых равоў

Сімеўлічэна, што ў Слаўгарадзе суцэлі дзве ваенныя падзеі — Вахта Памці і пераплачванне ахвар генацхду. У старадаўнім слаўгарадскім парку побач з ваенным пахаваннем з'явілася яшчэ адно — вачын сном там сцісь 91 чалавек з ліку мірных грамадзян, расстраляных немцамі ў 1941 годзе. Іх цела былі выкінуты ў супрацьтанкавыя равоў і прыскыты зямлі. Цяпер гэта вуліца Ракасоўскага.

У Слаўгарадскім раёне вяртаюць з забіцця невядомых герояў

мір на нашай зямлі, не дапусціць паўтарацца вайны.

Пракураторы Слаўгарадскага раёна вивучаны архіўныя дакументы, акты Дзяржаўнай надзвычайнай камісіі, паказанні сведкаў, дадзеныя яшчэ ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

У перыяд акупацыі Прапойскага раёна збылі забітыя за два тысячы мірнага насельніцтва, сагнаны ў рабства больш чым 800 чалавек, значна — 55 населеных пунктаў, — адзначыў пракурор Слаўгарадскага раёна **Аляксей ПУХОУСКІ**. — На тэрыторыі раёна былі арганізаваны перасяленні лагераў, а таксама турма ў будынку былых банішчы.

Сярод тых, хто прайшоў ушанаваць памці ахвар генацхду, — Ніна Александрыйна Пархоўкі з сынамі Александрый і Барысам. Яны прыхвэлі з Масквы.

Тут пахаваны мае дзядуля з бабуркай па лічы бацька, са слезамі на вачах расказвае Ніна Александрыйна. — Вядома, толькі, што ў той дзень яны даехалі да Крычана на кані, але вырваліся вярнуцца па карову. І з забілі. Тау у той час служыў у арміі, быў прызваны ў 1939 годзе. Прайшоў фінкскую вайну і ўжо Вялікую Айчынную. Перамоў устоў у Берліне.

Адаць дзень павяж ахварам вайны прышлі прадстаўнікі ваенна-патрыятычных клубав і сярэдніх школ №№ 1 і 2 Слаўгарада.

Наш клуб называецца «Патрыёт», — укладанне дыржаў **Слаўгарадскае 22 2 Леанд КІКАНАУ**. — У яго складзе — у асноўным вучні 9-10 класаў. Яны ўдзяляюць чаюць у ахвар, наведваюць брація магілы, займаюцца са стралковай зброяй. Ваенна-патрыятычна дзейнасць з'яўляецца добрым прыкладам для выхавання моладзі і своеасабыта прафэрацыйнаў. Служыць стымулам для паствуплення ў вышэйшай ваеннай устаноў.

Бамбардзіроўшчы бы збыты нямецкай зенітнай устаноўкай ў 1930. — укладанне **камандзір групы «Крылы Перамогі» Александр КЛЕМІН**. — Нашы самалёты ляцелі зождальнымі з розных палкоў. Збіраліся на падліцце, ставаліся разам з групамі, станаўліся ў шэрагі і ішлі ў бой. Іх суправаджалі нашы знічалнікі. Бамбардзіроўшчы Пе-2, які знайшлі, раскідала на сотні метраў. Тры гады мы сорды дэбулю зямлю каля, быццам бы буйно збіралі. Накапалі мільшую шчырэ жалезнае дамоу прызваны і чысціць — шукаем нумары. Паўшчына знішчылі. Па ўстаноўлі, што гэта кіпчак у складзе камандзіра Ігара Ханжына, штурмана Александрый Драсяньнічана і стралка-радыста Паўла Дзювадава. Зусім маладыя хлопцы былі, 1921—1922 гадоў нараджаны.

Пе-2, або, як яго ішчы называюць, «Пешка», — самы масавы самалёт Вялікай Айчыннай вайны. Лічымся сумо сумачым бамбардзіроўшчыкам сваёму часу, быў электрыфікаваны.

— Вось часта мацаваная фюзэляж, дзе хутчэй за ўсё праходзілі правяды, — каментуе свае знаходкі падчас раскопак **Андрэй НІЛЬЮБІН**. — Па ёй вядзе, які кожны буйны ўзровень — шукаем нумары. Паўшчына знішчылі. Па ўстаноўлі, што гэта кіпчак у складзе камандзіра Ігара Ханжына, штурмана Александрый Драсяньнічана і стралка-радыста Паўла Дзювадава. Зусім маладыя хлопцы былі, 1921—1922 гадоў нараджаны.

Пе-2, або, як яго ішчы называюць, «Пешка», — самы масавы самалёт Вялікай Айчыннай вайны. Лічымся сумо сумачым бамбардзіроўшчыкам сваёму часу, быў электрыфікаваны.

— Вось часта мацаваная фюзэляж, дзе хутчэй за ўсё праходзілі правяды, — каментуе свае знаходкі падчас раскопак **Андрэй НІЛЬЮБІН**. — Па ёй вядзе, які кожны буйны ўзровень — шукаем нумары. Паўшчына знішчылі. Па ўстаноўлі, што гэта кіпчак у складзе камандзіра Ігара Ханжына, штурмана Александрый Драсяньнічана і стралка-радыста Паўла Дзювадава. Зусім маладыя хлопцы былі, 1921—1922 гадоў нараджаны.

Непахаваныя, неаплаканыя

Як укладанне кіраўнік Магілёўскага абласнога гісторыка-патрыятычнага пошукавага клуба «Віктар» **Мікалай БАРЫСКА**, Вахта Памці — гэта ўжо вачын пошукавай абароны Радзімы — разведка, — кажа ён. — Каб вызначыцца, дзе шукаць, мы адрэагуюць не менш 10 разведвальных выездаў. У 1941 годзе 219-а мотастралковага дывізія генерал-маўра Паўла Корзуна штурмавала Прапойск (так на пачату вайны называлася Слаўгарад) на працягу 20 дзён, страціла вельмі шмат — сотні, магчыма, тысяч салдат. 15 ліпеня немцы занялі Прапойск, умацавалі яго і пераключылі «варшчуку» — дарогу Масква — Брест. Чырвоная Армія на працягу месяца да сярэдзіны чэрвеня спрабавала вызрыць іх і неспа яшчэ ішчы стравы. Па іх мы, уласна кажучы, і працуем.

Дзе размяшчана інфармацыя пра авіяцкую, мы даведвалі, што рухавік паступаў у 30-ы бамбардзіроўшчы полк. Але пра кіпчак пакуль амаль нічога не вядома.

У адзін дзень у Горакі раён было збіта сем самалётаў. Цяпер група «Крылы Перамогі» прадуць гучнаасова па 12 самалётах. Есць цікавая гісторыя па Быхаўскім раёне.

— Місцовае жыхарка раёна да таму вядомалі па тэме, на грамадзянскіх могілках вёскі Балонаў-Сялец Быхаўскага раёна пахаваны лётчык. Са слоў ён бабурі, яго прапашана — Рэлін, — расказвае Александрый Клемін. — Я знайшоў па ім інфармацыю. Гэта лейтэнант Канстанцін Рэлін, які загінуў 30 чэрвеня 1941 года, хутчэй за ўсё, пры абароне Магілёва. Ён пачынаў вайну ў Беларускай дывізія артылерыйскай знішчальнай дывізіі, але ён расфарміравана і лётчыкай пераключыў у Магілёў. Яны знаходзіліся там з 25 чэрвеня да 3 ліпеня ў складзе 41-й авіяцкай дывізіі. Адсюль лёталі бамбіды пераправы на рэдкі Бярэзіна, аэрадром Бабруйска. Самалёт, дзе знаходзіўся Канстанцін Рэлін, быў збіты 30 чэрвеня. Мы ўжо знайшлі яго ўнучак — родную і стрэчнічуку. Сёлета яны прыведуць на магілу дзе дзед. А налета на магіле лётчыка ў Быхаўскім раёне зборачка падставіць граніты помнік.

Падчас экспедыцыі ў Слаўгарадскім, Магілёўскім і Быхаўскім раёнах знойдзены астаткі 10 чалавек і тры медальёны-ладанкі. Я адзначае Мікалай Барыска, за 30 гадоў існавання клубав дывізія «Віктар» атрымалася ўстанавіць звесткі кіпчак самалёта. Гэта работа самая цяжкая і карпатлівая. І тое, што ёсць шчыры адзін вынік, дарога варты. Наперадзе — раскопкі ў Асіповіцкім, Горакі і Шклоўскім раёнах. Пошукавікі вельмі спадзіваюць, што атрымаецца даведацца прозвішчы новых герояў Вялікай Айчыннай вайны.

Наша працягваецца, і лічы не апошня. Неабходна, каб нашая моладзь захавала паміць аб ахвар нацызмам і разумена, што Вялікая Айчынная вайна вялася на знічэнне беларускага народа. Сёння мы павіны быць адзіныя ў памкненні захавачь

Дзе размяшчана інфармацыя пра авіяцкую, мы даведвалі, што рухавік паступаў у 30-ы бамбардзіроўшчы полк. Але пра кіпчак пакуль амаль нічога не вядома.

У адзін дзень у Горакі раён было збіта сем самалётаў. Цяпер група «Крылы Перамогі» прадуць гучнаасова па 12 самалётах. Есць цікавая гісторыя па Быхаўскім раёне.

— Місцовае жыхарка раёна да таму вядомалі па тэме, на грамадзянскіх могілках вёскі Балонаў-Сялец Быхаўскага раёна пахаваны лётчык. Са слоў ён бабурі, яго прапашана — Рэлін, — расказвае Александрый Клемін. — Я знайшоў па ім інфармацыю. Гэта лейтэнант Канстанцін Рэлін, які загінуў 30 чэрвеня 1941 года, хутчэй за ўсё, пры абароне Магілёва. Ён пачынаў вайну ў Беларускай дывізія артылерыйскай знішчальнай дывізіі, але ён расфарміравана і лётчыкай пераключыў у Магілёў. Яны знаходзіліся там з 25 чэрвеня да 3 ліпеня ў складзе 41-й авіяцкай дывізіі. Адсюль лёталі бамбіды пераправы на рэдкі Бярэзіна, аэрадром Бабруйска. Самалёт, дзе знаходзіўся Канстанцін Рэлін, быў збіты 30 чэрвеня. Мы ўжо знайшлі яго ўнучак — родную і стрэчнічуку. Сёлета яны прыведуць на магілу дзе дзед. А налета на магіле лётчыка ў Быхаўскім раёне зборачка падставіць граніты помнік.

Падчас экспедыцыі ў Слаўгарадскім, Магілёўскім і Быхаўскім раёнах знойдзены астаткі 10 чалавек і тры медальёны-ладанкі. Я адзначае Мікалай Барыска, за 30 гадоў існавання клубав дывізія «Віктар» атрымалася ўстанавіць звесткі кіпчак самалёта. Гэта работа самая цяжкая і карпатлівая. І тое, што ёсць шчыры адзін вынік, дарога варты. Наперадзе — раскопкі ў Асіповіцкім, Горакі і Шклоўскім раёнах. Пошукавікі вельмі спадзіваюць, што атрымаецца даведацца прозвішчы новых герояў Вялікай Айчыннай вайны.

Наша працягваецца, і лічы не апошня. Неабходна, каб нашая моладзь захавала паміць аб ахвар нацызмам і разумена, што Вялікая Айчынная вайна вялася на знічэнне беларускага народа. Сёння мы павіны быць адзіныя ў памкненні захавачь

Дзе размяшчана інфармацыя пра авіяцкую, мы даведвалі, што рухавік паступаў у 30-ы бамбардзіроўшчы полк. Але пра кіпчак пакуль амаль нічога не вядома.

У адзін дзень у Горакі раён было збіта сем самалётаў. Цяпер група «Крылы Перамогі» прадуць гучнаасова па 12 самалётах. Есць цікавая гісторыя па Быхаўскім раёне.

— Місцовае жыхарка раёна да таму вядомалі па тэме, на грамадзянскіх могілках вёскі Балонаў-Сялец Быхаўскага раёна пахаваны лётчык. Са слоў ён бабурі, яго прапашана — Рэлін, — расказвае Александрый Клемін. — Я знайшоў па ім інфармацыю. Гэта лейтэнант Канстанцін Рэлін, які загінуў 30 чэрвеня 1941 года, хутчэй за ўсё, пры абароне Магілёва. Ён пачынаў вайну ў Беларускай дывізія артылерыйскай знішчальнай дывізіі, але ён расфарміравана і лётчыкай пераключыў у Магілёў. Яны знаходзіліся там з 25 чэрвеня да 3 ліпеня ў складзе 41-й авіяцкай дывізіі. Адсюль лёталі бамбіды пераправы на рэдкі Бярэзіна, аэрадром Бабруйска. Самалёт, дзе знаходзіўся Канстанцін Рэлін, быў збіты 30 чэрвеня. Мы ўжо знайшлі яго ўнучак — родную і стрэчнічуку. Сёлета яны прыведуць на магілу дзе дзед. А налета на магіле лётчыка ў Быхаўскім раёне зборачка падставіць граніты помнік.

Падчас экспедыцыі ў Слаўгарадскім, Магілёўскім і Быхаўскім раёнах знойдзены астаткі 10 чалавек і тры медальёны-ладанкі. Я адзначае Мікалай Барыска, за 30 гадоў існавання клубав дывізія «Віктар» атрымалася ўстанавіць звесткі кіпчак самалёта. Гэта работа самая цяжкая і карпатлівая. І тое, што ёсць шчыры адзін вынік, дарога варты. Наперадзе — раскопкі ў Асіповіцкім, Горакі і Шклоўскім раёнах. Пошукавікі вельмі спадзіваюць, што атрымаецца даведацца прозвішчы новых герояў Вялікай Айчыннай вайны.

Наша працягваецца, і лічы не апошня. Неабходна, каб нашая моладзь захавала паміць аб ахвар нацызмам і разумена, што Вялікая Айчынная вайна вялася на знічэнне беларускага народа. Сёння мы павіны быць адзіныя ў памкненні захавачь

Дзе размяшчана інфармацыя пра авіяцкую, мы даведвалі, што рухавік паступаў у 30-ы бамбардзіроўшчы полк. Але пра кіпчак пакуль амаль нічога не вядома.

У адзін дзень у Горакі раён было збіта сем самалётаў. Цяпер група «Крылы Перамогі» прадуць гучнаасова па 12 самалётах. Есць цікавая гісторыя па Быхаўскім раёне.

— Місцовае жыхарка раёна да таму вядомалі па тэме, на грамадзянскіх могілках вёскі Балонаў-Сялец Быхаўскага раёна пахаваны лётчык. Са слоў

НАСВІЖСЬКІ ЗАВОД МЕДЫЦЫНСКІХ ПРЭПАРАТАЎ ПАСТАЯННА РАЗВІВАЕЦЦА І ЁЎ ДАСКАНАЛЬВАЕЦЦА

Нясвіжскі завод медыцынскіх прэпаратаў пастаянна развіваецца і ўдасканальваецца

ОАО «НЕСВИЖСКИЙ ЗАВОД МЕДИЦИНСКИХ ПРЕПАРАТОВ»

ААТ «Нясвіжскі завод медыцынскіх прэпаратаў» — найбуйнейшы вытворца інфузійных лекавых сродкаў у Беларусі. Прадпрыемства пастаянна мадэрнізуецца, абсталяваецца сучасным абсталяваннем, што дазваляе пашырць асартымент прадукцыі. Усё гэта робіцца, каб адпавядаць часу. Ды і не варта забываць, што патрабаванні да вытворчасці лекавых сродкаў вельмі сур'ёзныя. У пастаянным асартыменце арганізацыі — больш за 100 відаў прадукцыі. У іх ліку — стэрільныя інфузіі і ін'екцыйныя растворы, растворы для мясцовага і вонкавага прымянення. Карэспандэнты «Звязды» наведалі Нясвіжскі завод медыцынскіх прэпаратаў, азнаёміліся з яго гісторыяй, сучасным абсталяваннем і даведліся шмат цікавага.

Актыўнае развіццё фармацэўтычнай прамысловасці ў XXI стагоддзі прымусіла вытворцаў пільна сачыць за апошнімі тэндэнцыямі ў галіне, укараняць найноўшыя тэхналогіі, выкарыстоўваць сучаснае абсталяванне. Менавіта таму Нясвіжскі завод медыцынскіх прэпаратаў пастаянна мадэрнізуе ўласную вытворчасць. Так, рэалізаваны ў 2008 годзе праект па стварэнні ліній па вытворчасці інфузійных раствораў па тэхналогіі BFS (выдзіманне-напаўненне-запаяванне) дазволіў пашырць асартымент і выпускаць прадукцыю, якая адпавядае патрабаванням GMP (належаўнасць вытворчай практыкі).

Каб адпавядаць патрабаванням часу, прадпрыемства пастаянна развіваецца і ўдасканальваецца. У 2019 годзе тут была праведзена мадэрнізацыя газарэзервавальнага вузла кацельнай устаноўкі, усё сучаснае абсталяванне, завершана будаўніцтва новага склада сыравіны і матэрыялаў. У 2020 годзе ўведзены ў эксплуатацыю новыя мікрабіялагічныя лабараторыі, кліматычная камера, сучасная градзірэнг новага тыпу. Мадэрнізавана сістэма водападрыхтоўкі і абезжэлежавання вады. Рэалізаваны праекты па мадэрнізацыі кімнат лабараторыі, адной з ліній іша медыцынскіх прэпаратаў і іншай прадукцыі, таксама распачата будаўніцтва новай біялагічнай лабараторыі. Сёння на прадпрыемстве працуе каля 440 чалавек.

Дырэктар Геннадзь ЖЫВНЕЎ.

Каняміст па ўбыцц аддзела маркетынгу Вікторыя ФАЛІТАР дамаструе прадукцыю прадпрыемства.

ЗАВОДСКАЕ ЗАКУЛІССЕ

«Нясвіжскі завод медыцынскіх прэпаратаў — прадпрыемства, якое спецыялізуецца ў асноўным на вытворчасці стэрільных інфузійных раствораў, — расказаў дырэктар ААТ «Нясвіжскі завод медыцынскіх прэпаратаў» Геннадзь ЖЫВНЕЎ. Сёння мы асвоілі практычна ўвесь асартымент інфузійных раствораў, які за патрабаванні ў практычнай ахове здароўя».

Інфузійныя растворы — гэта растворы, якія выкарыстоўваюцца для ўнутрыўвядзення ўвядзення як самастойна, так і ў якасці базы для ўвядзення іншых лекавых рэчываў. Інфузійныя растворы выкарыстоў-

ваюцца ў інтэнсіўнай тэрапіі, рэанімацыі, хірургіі, кардыялогіі, словам, амаль у любой галіне медыцыны.

«У асартыменце партфелі ў нас парадку 35 найменшай інфузійных раствораў, з улікам дазіроваў і формату выпуску — больш за 100 відаў прадукцыі. Не спыняюцца на дасягнутым. Для распаўсюду новых лекавых сродкаў на базе Нясвіжскага завода медыцынскіх прэпаратаў у жніўні 2023 года быў створаны спецыяльны сектар па распаўсюду лекавых сродкаў, дзе працуюць спецыялісты. На гэты момант туды ўваходзяць начальнік сектара, тэхналаг і хімік», — падзяліўся Геннадзь Жывнеў.

ЖЫЦЦЁ ЗАВОДА

Штогод падвоўдзца вынікі працы на прадпрыемстве. Кіраўніцтва Нясвіжскага завода медыцынскіх прэпаратаў узначародвае сваё супрацоўніцтва адваедным загадам, граматымі, падзякамі, занясеннем на дошку Гонару прадпрыемства, каштоўнымі падарункамі. Усё гэта, канешне, суправаджаецца грашовымі выплатамі.

«Мы рэгулярна звяртаемся ў Нясвіжскі райвыканкам з кадыфікацыяй аб узаагароджванні найлепшых работнікаў. Акрамя таго, халдзім «Белфармпрам» і Міністэрства аховы здароўя таксама адсочваюць і ўзначародваюць перадавую супрацоўніцтва. У 2020-м, на 60-годдзе прадпрыемства, атрымалі галоўную ўзнагароду — вышыванне ад Прэзідэнта нашай краіны, — падзяліўся Геннадзь Жывнеў. — Рэгулярна выкарыстоўваем разнастайныя метады заахочвання

медыцынскіх прэпаратаў адбылося адкрыццё харчовай крамы, якая працуе як для супрацоўнікаў прадпрыемства, так і для жыхароў пасялка Альба. Прадукцыя прадпрыемства запатрабаваная, экалагічна чыстая. Тут рэалізуюцца мясныя рулеты, галубіцы, фаршыраваныя ножкі, каўбасы, сала, піражкі і спадарожныя тавары.

Дзяржа Нясвіжскага завода медыцынскіх прэпаратаў заўважылі адчынены для моладзі. Штогод на абавязковую адрэацыю соды прыбываюць выпускнікі ўстаноў адукацыі. «Сёлет да нас прыйдучы чатыры маладыя спецыялісты. Нашы супрацоўнікі пастаянна надаюць увагу ўстаноў адукацыі, праводзяць прафрэагнанцыйныя гутаркі на месцах. Хачу падкрэсліць, што пытанне з жыллем у нас цалкам вырашана. Сёння мы маем два інтэрнаты з адрамантаванымі блокамі, у якіх і засяляюць супрацоўнікаў. Адзін інтэрнат

Найлепшыя працуючыя прадпрыемства. Злева направа: бугартыя Алена БОРДАК, галоўны механік Віталій СУШЧЭЎ, кіраўнік па стандартызацыі Таццяна ГІНІСКАЯ, начальнік бюро забеспячэння якасці Дамітрый БУЛАВІН, начальнік аддзела матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння Алена ПАКІЯК.

ня, бо за якасную працу трэба ўзнагароджваць. А праца сапраўды не з лёгкіх на службе мы кругласутачна, выходзім уначыя змены, нярэдка сутыкаемся з вялікімі напружаннямі. 13-я заробатная плата — як заахочванне. Акрамя таго, выплаваем грашовыя прэміі да святаў: 23 лютага, 8 Сакавіка, Дзень медыцынскай работнікаў, Дзень работнікаў фармацэўтычнай і мікрабіялагічнай прамысловасці, ну і, як за без Новага года. Летас адзначылі 800-годдзе горада Нясвіжа, у гонар чаго павяшчалі работнікаў прыёмнымі грашовымі бонусамі. Не забываем і нашых пенсіянераў, а гэта, між іншым, — больш за 190 чалавек».

Сёлетна сумесна з сельгаспрадпрыемствам ААТ «Новае жыццё» на базе Нясвіжскага завода ў горадзе Нясвіжы, другі — у пасёлку Альба. Акрамя таго, для персаналу ажыццяўляем дастаўку на работу», — адзначыў дырэктар.

Будаўніцтва новых аб'ектаў і мадэрнізацыя ў асноўным вырабляюцца за ўласны кошт. «Летас асвоілі 7 мільянаў 382 тысячы беларускіх рублёў, 3 іх асноўная сума — 5 мільянаў 382 тысячы — нашы ўласныя грошы. Два мільёны запаталі з цэнтралізаванага фонду холдінга. Гэта значыць, усё будаўніцтва практычна за ўласныя сродкі. Сёлетна запланавалі да заахавання чатыры мільёны рублёў. У іх асноўная частка, над якімі мы працуем. Да іх ёсць частка праекты па мадэрнізацыі вытворчасці. Яны знаходзяцца ў актыўнай стадыі», — расказаў Геннадзь Адоў-Фавен.

У НАГУ З ЧАСАМ

Нясвіжскі завод медыцынскіх прэпаратаў пастаянна мадэрнізуецца. «Мы павінны карыстацца сучаснымі тэхналогіямі і ўпэўненыя, што ў нагу з часам, — адзначае дырэктар прадпрыемства. — Пастаянна абавязваем абсталяванне. Сёння з трох ліній па вытворчасці інфузійных раствораў два цалкам мадэрнізаваны. Трэцяя лінія па вытворчасці інфузійных раствораў у політыленавай тары пастаянна абнаўляецца, што забяспечвае высокую якасць прадукцыі. Бутэлькі, якая выкарыстоўваецца з поліэтыленавага павінна адпавядаць пэўным стандартам. Акрамя таго, пастаянна абнаўляем лабараторыі. Пабудавалі новую мікрабіялагічную, абнавілі кімнатную, завяршана будаўніцтва новай біялагічнай лабараторыі. Актыўна пераходзім на новыя віды даследавання — так званыя LAL-тэсты».

Паводле яго слоў, кантралю якасці ажыццяўляюцца на працягу ўсяго цыкла выробу лекавага прэпарату, пачынаючы ад моманту паступлення на склад сыравіны і матэрыялаў да моманту выхаду прадукцыі дыстрыб'ютарам. «Асноўным дыстрыб'ютарамі Нясвіжскага завода медыцынскіх прэпаратаў з'яўляюцца прадпрыемствы сістэмы РУП «Фармадзія». Таму лабараторыі павінны адпавядаць пэўным стандартам. Наш адрас кантралю якасці акрэдытаваны, гэта значыць, мае права працаваць не толькі для забеспячэння кантралю якасці нашых прэпаратаў, але і працаваць на іншых прадпрыемствах. Барта адзначаюць, што вынікі нашых даследаванняў прымаюцца для ўсё прадпрыемстваў нашай краіны», — падкрэсліў дырэктар.

Немалаважны фактар у працэсе — дастаўка прадукцыі, якая ажыццяўляецца ўласным транспартам. Як адзначае Геннадзь Жывнеў, транспарт таксама павінна адпавядаць пэўным патрабаванням. На працягу ўсяго руху павінна заахочвацца пэўная тэмпература, асабліва халоднай зімой і гарачым летам. Практычна ўсе аўтамабілі абсталяваны халадзільна-апагравальнымі ўстаноўкамі. У залежнасці ад пары года ў аўтамабілі ствараецца пэўны мікраклімат.

БІЯЛАГІЧНАЯ ЛАБАРАТОРЫЯ

Новую біялагічную лабараторыю плануецца запусціць ужо ў ліпені гэтага года. Да фінішу засталася зрабіць невялікую частку аздабнічых і пусканаладчых работ. Пусканаладчым абсталяваннем прызначана для падтрымання пэўнага мікраклімату ў памяшканні з матэрыялаў і пэўнага тэмпературы нашых мышэй.

«Жывёлы вельмі схільныя да стрэсу, а падзенне тэмпературы на пару градусаў можа адбывацца на іх. Ад гэтага залежыць дакладнасць вынікаў. Дадзена лабараторыя дазволіць нам трымаць больш мільянаў гагалюў, гэта значыць, мы самі будзем ажыццяўляць умяшчэнне мышэй, — растлуміць дырэктар. — Справа ў тым, што існуюць пэўныя метады даследавання, якія прадугледжваюць узаемадзеянне з жывёламі. Так, напрыклад, трусам уводзяць інфузііныя растворы. Калі няма тэмпературнай рэакцыі, значыць, раствор добры і стэрільны. Але сёння медыцына ступіла далёка наперад, былі распаўсюданы LAL-тэсты, якія ўвогуле выключаюць узаемадзеянне з жывёламі».

Прадавец 4-га разраду Аля КАПУНІЯА за прыляўкам крамы кулінарыі.

Маладая спецыялістка-хімік Лізавета МЕЛЬНІЧУК і Аляксей ГАУРЫЛЬЧЫК уводзяць пробы ў вадкасны хроматограф у хімічнай лабараторыі.

Хімік хімічнай лабараторыі Нясвіжскага завода медыцынскіх прэпаратаў Лізавета МЕЛЬНІЧУК скончыла хімічны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта па спецыяльнасці «Фармацэўтычная дзейнасць». «Амаль год працую на пасадзе спецыяліста на сваёй спецыяльнасці як малады спецыяліст. Мы займаемся кантралем якасці лекавых прэпаратаў на кожным этапе, гэта значыць, падрыхтоўка, выхадны кантралі і кантралі якасці ў працэсе тэрміну прыдатнасці. Існуе вялікая разнастайнасць метадаў. Вельмі радуе, што прадпрыемства клапаціцца пра сваё супрацоўніцтва. Мне, як інашароднаму, адрэаў забяспечылі належным жыллем».

Слесар на рамоне тэхналагічных устаноў Міхаіл ХОМІЧ праводзіць прафілактычны агляд дзельнаўчасткі ўстаўкі ў аддзеле водападрыхтавання.

ШТО ЛЮДЗІ КАЖУЦЬ?

Машыніст расфасавачна-упакоўвацх машын Ірына СІДАРОВІЧ пакуе лекавы прэпарат.

Амаль 20 гадоў на прадпрыемстве працуе машыніст расфасавачна-упакоўвацх машын Ірына СІДАРОВІЧ. «Мы правяраем выробы на механічныя ўключэнні, герметычнасць. Калі лекавыя сродкі ў шклянцы рухаюцца, прыглядваем абісканне каўчэка, правяраем на механічныя ўключэнні і няясненне змяненай інфармацыі».

Маладая сям'я Юлія і Яўген Саўчыкі пазнаёміліся на заводзе. Яна — інжынер па якасці, ён — начальнік сектара па распаўсюду лекавых прэпаратаў вытворча-тэхнічнага аддзела. Юлія і Яўген прайшлі соды як маладыя спецыялісты, а пасля заканчэння адрэацыі па размеркаванні выраслі заастанца — заключылі новы кантракт. «У мае абавязкі ўвядзення напісанне дадавага атлуду якасці і выдзненне фонду дакументацыі фармацэўтычнай сістэмы якасці», — падзялілася Юлія. Прадпрыемства забяспечыла маладоў сям'ю інтэрнатам з добрымі ўмовамі прахавання.

Юлія і Яўген САЎЧЫКІ — маладая сям'я. Юлія працуе інжынерам па якасці, а Яўген — начальнікам сектара па распаўсюду лекавых прэпаратаў вытворча-тэхнічнага аддзела.

«Цяпер заахочваем будаўніцтва новай біялагічнай лабараторыі, якая адпавядае сучасным патрабаванням, — расказаў начальнік аддзела капіталагнага будаўніцтва Нясвіжскага завода медыцынскіх прэпаратаў Аляксандр ПЛАТУН. — Кошт лабараторыі складае 8,3 мільяна рублёў і цэна на 1 верасня 2022 года. Работы завяршаны практычна на 90 працэнтаў. Засталася пусканаладчых работ і частка работ па аздабленню. У гэтым годзе аб'ект плануем здаць».

Начальнік аддзела капіталагнага будаўніцтва Аляксандр ПЛАТУН у будаўніцтве біялагічнай лабараторыі, якая сёння ўвядзена ў эксплуатацыю.

Нясвіжскі завод медыцынскіх прэпаратаў — сучасная фармацэўтычная арганізацыя, якая вырабляе стэрільныя інфузііныя і ін'екцыйныя растворы. Сучаснае абсталяванне, найноўшыя тэхналогіі, дакладныя метады кантралю якасці, кваліфікаваны персанал — усё гэтае ўмывы вынікаюць той факт, што людзі па праве давяраюць ААТ «Нясвіжскі завод медыцынскіх прэпаратаў» сваёму здароўю.

